

Akademie výtvarných umění v Praze  
Studijní program Výtvarná umění  
Ateliér Socha II

DIPLOMOVÁ PRÁCE

***Ve Schránce***  
***Body shell***

Vypracovala: Sára Skoczková  
Vedoucí diplomové práce: ak. mal. Tomáš Hlavina, Ph.D.  
Oponent diplomové práce: Mgr. Viktor Čech

Akademický rok 2021/ 2022

Ve schránce, v těle, v životě. Soubor čtyř děl reflektuje subjektivní pohled na život a vnímání těla jako schránky, která obsahuje rozsáhlý individuální svět.

Lidská těla jako nádoby a skelety, poskytují fyzickou existenci duševní rovině uvnitř. Vytvořením schránky otevírám možnost vzniku jejího vlastního obsahu, ale i setkání se sebou samým. Vidím tělesnou schránku uchovávající vše, co si nesu v sobě. Její vizuální podoba vychází z propojení amfory a živého těla. Historický princip a funkce amfor odpovídá mému záměru uchování a ochrany obsahu. Vnitřní potřeba připodobňovat člověka k váze, personifikace váz, mě vedla k postupné antropomorfizaci těchto objektů. Jsou to těla podobná nám lidem. Mají svou hmotu, kostru a tenký plášť. Vycházejí z praktických a přirozených zákonitostí růstu těla, kostí a stromů. Pro jejich výslednou podobu je také velmi důležitý samotný proces práce, který začínám uzemněním se v dané chvíli, kdy čas proudí a já se stávám zastaveným pozorovatelem. Během tvorby se sochou přirozeně souzním a navazuji osobní vztah. Ztělesnění soch vychází z modelace a růstu hmoty skrze vyjádření mého těla a osoby. Následuji intuitivně její růst, nesnažím se tvary ohnout, či si je podmanit. Spíše hledám nejpřirozenější cestu jak zachovat soše její vlastní energii. Uvědomila jsem si, že tímto procesem naplňuji obsah děl svou skutečnou podstatou.

Každá socha reprezentuje nějaký moment v mysli. Myšlenku a emoci, která získává podobu. Otevírám otázky a hledám jejich rozuzlení. Výsledkem by měl být klid, meditativní atmosféra a přítomné setkání.

#### *Tělesné schránky:*

První je stojící socha bytosti. Pevná, stabilní, neutrální. Dává najevo své přítomné bytí. Na první pohled je vidět hmota těla, fyzická tvář. Není zřejmé jaký obsah se skrývá uvnitř. Uchováváme vzpomínky, hlubší psychickou rovinu, mysl. Část myšlenek může sedat na dno jako kal, někdy poletují nahoru a dolů, můžou také hrát příjemně v bříšku. Fascinace tím, jak psychická rovina působí na fyzickou. Separace těla a mysli, přesto jejich vzájemná závislost a utváření jednoho celku. Pociťit skutečné navázání vztahu a jeho možný přesah.

*“Setkání se sebou samým. Vidím tělesnou schránku uchovávající vše co si nesu v sobě a je skryté.”*

Druhá, ležící socha, vychází z tvaru amfory. Může připomínat taktéž lasturu, skryš či dům pro vnitřního měkkýše. Poukazuje na tělesnou stavbu a její náchylnost. Zkoumám prostor, který je díky kostře a křehkému plášti vytvořen. Vnímám zde i jistou pomíjivost. Oddělení těla od obsahu. Vzájemnou existenční závislost.

*Tělo a jeho pomíjivost. Duše a její schránka.*

Zaujal mě citát z Platónova dialogu Faidros, kde je tělo popisováno jen jako jakýsi doplněk duše, který je ale duší formován a umožňuje duši se jeho prostřednictvím projevovat. Platón používá metaforu, kde duše je k tělu "připoutána na způsob škeble".<sup>1</sup>

*"Sóma séma"* Tělo jako vězení duše.<sup>2</sup>

### *Brána*

Třetí dílo ze souboru vytyčuje osobní bezpečnou zónu. Může to být i místo, které de facto svírá. Během možnosti pobytu v něm, můžeme vnímat konkrétní prostor, který nás obklopuje a zároveň vstoupit dovnitř těla. Vymezuje náš bezpečný prostor vnější a vnitřní, který bývá skryt. Značí princip ochrany srdce a životně důležitých orgánů.

### *Větve*

Poslední ze souboru zachycuje přirozený růst těl a jejich zastavení v čase, kdy se oddělí od života. U větví můžeme pozorovat skutečný růst ovlivněn místem a okolními podmínkami, které se podepsaly na jejich tvarosloví. Záznam opravdového života, kdy příroda koná své dílo. Jejich citlivé zakonzervování voskem, mumifikace proti rozkladu časem, mi otevírá téma opaku života. Jejich náhodné odložení v prostoru na hromádce evokuje přirozené uvolnění místa.

*Leží, splývajíce spolu a s prostředím.*

Volnému materiálu přisuzuji přirozenou symboliku, odvozuje funkci a povahu děl. Pevné části se sestávají většinou z betonu. Zde řeším možnosti jeho použití a principy odlévání. Suchá a drsná struktura vůči hladkému odlitku vzbuzuje odlišný vjemový charakter. Uzavřený povrch stojící tělesné schránky je tvořen betonovým odlitkem, který otiskává přesnou modelaci těla. U soch vycházející z vnitřní stavby těla, používám proces nanášení alla prima, kdy je struktura ovlivněna zrnem písku a vytváří drsný a suchý charakter. Konzervaci a křehkost přivlastňuji vosku. Fascinuje mne také jeho zvláštní nezařaditelný charakter ve spojení s jinými materiály. Větve, dřevo, symbolizují přírodu, život.

Interpretace soch je otevřená. Mám své téma, ale zároveň chci nechat možnost divákovi najít si to své. Necítím nutnost popisovat jejich hlavní význam. Snad jen poukázat na to, co bývá skryté a co je viděno. Nechat působit emoce v blízkosti objektů, či jen nahlédnout do nás samých. Zastavit se a naslouchat.

---

<sup>1</sup> Faidros 250c.

<sup>2</sup> Faidros, poznámka 53.

*Knižní zdroje:*

Marlo Morgan, Poselství od protinožců 2000

Richard David Bach, Nikdo není daleko 1999

Richard David Bach, Iluze 1996

Elie Faure, Díl V., Duch tvarů, Aventinum 1928

Jack London, Tulák po hvězdách 1915